

Miért másként?

VISSZHANG - LXVI. évfolyam, 30. szám, 2022. július 29.

György Péter legutóbbi írásában azt sejteti velünk, hogy ha a zsidógyűlölet (anticionizmus) Indonéziából jön, akkor azt másképpen kell elbírálni, mint a hagyományos szélsőjobboldalit (*Ugyanott, máskor - A 15. Documenta, ÉS, 2022/29., júl. 22.*). Csakhogy: az anticionizmus a zsidó nemzeti identitást (és csakis a zsidó nemzeti identitást) a rasszizmus egyik formájaként bélyegzi meg. Bár a világ tele van nemzetállamokkal és számos olyan csoporttal, amelyek nemzeti elismerésért és államiságért kiáltanak, a megvetés és az ellenszenv a zsidó nemzeti identitásnak van fenntartva.

Mivel a társadalom a második világháború után joggal tartja visszataszítónak a rasszizmust, a cionizmus rasszizmussá minősítése a zsidókkal szembeni diszkriminációra és kirekesztésre hív fel. Például Kasselben zsidók SS-esként is lettek ábrázolva. Az anticionisták gyakran a cionizmust a nácizmushoz hasonlítják, amely a végső gonoszság megtestesítője a társadalomban. Ez feljogosít a cionisták (azaz a zsidók) elleni erőszakra való felhívásra, állítólagos kimondhatatlan gonoszágaik örvén. A cionistaellenes uszításnak ebben a légkörében a zsidókat páriákká teszik a zsidó hazával és a zsidókkal való azonosulásuk miatt világszerte. Több nyugat-európai országban, mint például Franciaország, a zsidók jó része, akik inkább az anticionista gyakorlattól félnek, veszélyeztetve érzik magukat.

A szovjet anticionista propaganda Izraelt a náci Németország utódjaként démonizálta, ez arra szolgált, hogy igazolja az állami elnyomást és a zsidókkal szembeni ellenségességet. 1967-ben a lengyel kormány ezt a politikát követte, és végül több tízezer lengyel zsidó emigrált Lengyelországból 1967 és 1970 között.

Az arab és muszlim országokban élő zsidó közösségek üldözés, zaklatás és megkülönböztetés hullámaival szembesültek évekkel a zsidó állam megalakulása előtt, például Bagdadban 1941-ben, amikor arab nacionalisták pogromot rendeztek, és több száz zsidót gyilkoltak meg. Később Izrael államhoz való feltételezett kötődésük miatt Irakban, Iránban és más országokban prominens zsidókat végeztek ki nyilvánosan cionizmus vádjával. Ez az antiszemitizmus a zsidó élet hanyatlásához vezetett az arab és muszlim országokban, ahonnan a zsidók több mint 95 százaléka Izraelbe, Észak-Amerikába vagy Európába menekült. Az anticionizmus nem pusztán akadémikus elmélet, ahogy ezt György Péter ecseteli, hanem olyan aktivitás, ami évezredek közösségeinek lehetetlenné tette a zsidó életet.

Az anticionizmus Izraelt egészében rasszistának, gonosznak és alapvetően illegitimnek festi le, és a zsidó nemzeti mozgalmat és nemzetállamot alapvetően démonikusnak és minőségileg különbözőnek tekinti a világ számtalan más nemzeti mozgalmától és államától. Az anticionizmus megtagadja a zsidóktól az önrendelkezés jogát, és rasszistának bélyegzi azokat a zsidókat, akik fenntartják a zsidó hazához való kötődésüket.

A modern anticionizmus egyedülálló módon egy létező állam felszámolását követeli több mint hét évtizedes függetlenség után. Természetesen Izrael állam „felszámolása” eufemizmus az erőszakos megsemmisítésére. Mivel Izrael Állam polgárainak többsége továbbra is elkötelezett a fennmaradása mellett, és bebizonyította, hogy kész harcolni érte, az állam „felszámolása” a lakosság leigázását, majd elűzését vagy lemészárlását igényelné. Erre számos példa van a Közel-Keleten. Nehéz belátni, ez az álláspont hogyan egyeztethető össze az emberi jogok vagy az egyetemes szabadságjogok miatt érzett aggodalommal. Jellemző, hogy akik Izrael „felszámolását” hirdetik, meg se mukkanak, amikor hittestvéreiket táborokban „nevelik át” Kínában.

György Péter az anticionizmus elméletéről írt. A gyakorlat más. A Documenta 15 programjában egy film is

volt, amely japán terroristák tömeggyilkosságát egy izraeli reptéren mint antiimperialista hőstettet dicsérte. Ezt már nem lehet elméletekkel igazolni.

Antiszemita maga az a nézőpont, hogy amikor a zsidók felszólalnak az anticionizmus miatt, akkor nem őszintén aggódnak a biztonságukért. A zsidók tévednek abban, hogy mi számít antiszemitizmusnak, és a „felvilágosult nem-zsidóknak” kell őket felvilágosítaniuk. A zsidók – szerintük – inkább visszaélnék az antiszemitizmus elleni közszimpátiával, hogy elhallgattassák Izrael kritikussait. Nehéz lenne olyan komoly embert találni, aki szerint az Izraellel szembeni kritika antiszemita, hiszen az izraeli kormányt, társadalmat vagy politikát számos legitim (és igazságtalan) kritika éri mindenütt a világban.

A közvélemény-kutatások szerint az Izraelen kívül élő zsidók 80-95 százaléka szimpatizál a zsidó állammal. A cionizmusellenesség abba a tarthatatlan helyzetbe kényszeríti a zsidók többségét, akiknek feltételt szabnak, hogy határolódjanak el cionista identitásuktól, azért, hogy a szélesebb társadalom részesei lehessenek. Ez egyenértékű azzal a követeléssel, a zsidók adják fel a lelküket, hogy egyenlő jogokat élvezhessenek. Azok a zsidók, akik nem hajlandók ezt a kompromisszumot megkötni, sok helyen (például amerikai, brit és kanadai egyetemeken) a cionistaellenes erők ellenségeskedésének és zaklatásának vannak kitéve, amit állítólagosan progresszív és antirasszista csoportok követnek el.

Az anticionisták szinte minden antiszemita túlkapást, kijelentést és megnyilvánulást felmentenek, ha az a cionizmus vagy Izrael ellen irányul. Ez történt, amikor az év kezdetén a *Szövetség az antiszemitizmus ellen* figyelmeztette a Documenta-felelősöket arról a masszív antiszemitizmusról, amire ott lehet majd számítani. Többek között azzal vádolták a Documentát, hogy az indonéz csapat tagjai olyan művészeket vagy csoportokat hívtak meg, akik anticionista vagy Izrael-ellenes politikát képviselnek – és Izrael ellenzőiként is pozicionáltak magukat. Ruangrupa úgy látta magát, mint egy indokolatlan „shitstorm” áldozatát: „A »Bündnis gegen Antisemitismus Kassel« által megfogalmazott vádak létezése, amelyeknek forrásanyaga lényegében amatőr internetes kutatásból áll, kétségtelenül sajnálatos. De az, hogy a vádak bekerültek a német minőségi médiába, botrányos.” Ruangrupa egyszerűen nem akarta látni a problémát. Ehelyett a rasszizmus nagy botját vették elő: „A »BDS-közelség« vádja, amelyből viszont az »Izraelhez kapcsolódó antiszemitizmus« vádja származik, elsősorban a globális délről és különösen a Közel-Keletről származó embereket érinti, és kirekesztésekhez és kiutasításokhoz vezet.” Itt a pozíciókkal szembeni nyitottságot követelték, ami azt jelentette volna, nem engedték, hogy kritizálják őket. Ennek semmi köze nem volt a valódi nyitottsághoz, hanem a „globális dél” nyilatkozatai úgynevezett fajvédelem [Artenschutz] alá kerültek (www.br.de).

Bazon Brock, akit Tamás Gáspár Miklós is említett *Hetvenöt év* című július 15-i *ÉS*-cikkében, lesújtó véleménnyel van a 15. Documentáról, és elítéli a kulturalizmust: „A Documenta úgyszólván diadalmas tanúságtétel arról, hogy vége a tekintély alapú nyugati eszméknek, vagyis azoknak az embereknek, akik mögött semmi sem áll, se bank, se pápa, se hadsereg, se kultúra, se semmi, és akiket mégis meghallgatnak, mert amit mondanak, az érdekes és fontos. (...) A Nyugat csak 600 évvel ezelőtt fedezte fel, hogy létezik olyan személyek meggyőző tekintélye is, akik mögött egyáltalán nincs semmi, legalábbis nincs hatalom. A művészek és tudósok európai felfedező bátorságának szenzációja az volt, hogy felismerték, hogy nemcsak a kollektív döntések révén van kulturális legitimitás, hanem a szerzőség révén is van tekintély, vagyis azáltal, hogy az egyén, aki mögött nincs hatalom, képes megnyitni a világról való tudást, és példamutató módon megmutatni, hogyan tudja az egyén érvényesíteni magát a világban a kollektívák, a tőkétől az egyházig terjedő hatalmi komplexumok túlnyomásával szemben. És ezt most temetik el, ahogy a keresztapák, Erdogan, Xi és Putyin tanúsítják. Miért folytat Putyin háborút? Itt már nyert, legalábbis a documentán” (*Radiobeitrag Deutschlandfunk*, bazonbrock.de, 2022. június 21.). Evvel természetesen együtt járt a zsidógyűlölet, amelyet a Documenta felelősei mint a dél „művészeti szabadságát” próbáltak elkendőzni.

Bécs

